

Bruxelles, 27. srpnja 2021.
(OR. en)

11082/21

DEVGEN 144
SUSTDEV 103
ACP 77
RELEX 698
ASIM 57
MAMA 133
COEST 189
COAFR 214
FIN 646

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 26. srpnja 2021.

Za: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

---

Br. dok. Kom.: COM(2021) 415 final

Predmet: IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I
REVIZORSKOM SUDU o upravljanju Jamstvenim fondom Europskog
fonda za održivi razvoj

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 415 final.

Priloženo: COM(2021) 415 final

Bruxelles, 26.7.2021.
COM(2021) 415 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I REVIZORSKOM
SUDU**

**o upravljanju Jamstvenim fondom
Europskog fonda za održivi razvoj**

SADRŽAJ

1. Uvod	2
2. Operativni kontekst	2
3. Upravljanje Jamstvenim fondom EFOR-a u 2020.	3
3.1. Financijsko upravljanje	3
3.2. Tržišna kretanja	3
3.3. Sastav i ključne značajke portfelja	4
3.4. Uspješnost	5
4. Financijski izvještaji.....	5
4.1. Financijski izvještaj Jamstvenog fonda EFOR-a na dan 31. prosinca 2020.	6
4.2. Izdvajanje rezervacija.....	7
5. Procjena primjerenosti ciljanog iznosa i razine Jamstvenog fonda EFOR-a	8

1. UVOD

Pravna je osnova za ovo izvješće Uredba (EU) 2017/1601 („Uredba o EFOR-u”). Njezinim člankom 16. stavkom 3. propisuje se da Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu podnosi izvješće o upravljanju Jamstvenim fondom Europskog fonda za održivi razvoj („EFOR”) u prethodnoj kalendarskoj godini, uključujući procjenu primjerenosti izdvajanja rezervacija i razinu Jamstvenog fonda EFOR-a te potrebe za njegovim obnavljanjem.

2. OPERATIVNI KONTEKST

EFOR obuhvaća financiranje operacija u Africi i susjedstvu EU-a, uključujući operacije mješovitog financiranja i jamstvo EFOR-a.

Jamstvo EFOR-a ključni je inovativni element kojim se smanjuje rizik za ulaganja u održivi razvoj u partnerskim zemljama, čime se pomaže u mobilizaciji ulaganja, potiče održiv i uključiv gospodarski i društveni razvoj, kao i financiranje iz privatnog sektora, te u najvećoj mogućoj mjeri povećava dodatnost. Jamstvo bi trebalo služiti kao mehanizam za ublažavanje rizika pri privlačenju financijskih sredstava iz privatnog sektora uz istodobno izbjegavanje narušavanja tržišta.

Jamstvo EFOR-a utvrđeno je u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi EUR, što će se osigurati iz općeg proračuna Unije. Dodatni doprinosi za potporu Jamstvenom fondu EFOR-a uključuju 50 milijuna USD iz zaklade Billa i Melinde Gates, 9,6 milijuna EUR od Danske, 300 000 EUR od Češke i 100 000 EUR od Estonije.

Člankom 14. Uredbe o EFOR-u uspostavlja se Jamstveni fond EFOR-a, koji predstavlja likvidnu rezervu iz koje se u slučaju aktivacije jamstva EFOR-a isplaćuju sredstva partnerima koji ispunjavaju uvjete. Unija je na raspolaganje stavila 750 milijuna EUR za pokriće svojih financijskih obveza, što odgovara iznosu od 50 % njezinih jamstvenih obveza.

Jamstveni fond EFOR-a efektivno je uspostavljen 2018. Do 31. prosinca 2020. u fond je uplaćeno 799 milijuna EUR.

Komisija je u izvješću o upravljanju Jamstvenim fondom EFOR-a¹ Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu podnijela informacije o rezultatima Jamstvenog fonda EFOR-a 2019.

---

¹ COM(2020) 346.

3. UPRAVLJANJE JAMSTVENIM FONDOM EFOR-A U 2020.

3.1. Financijsko upravljanje

Ulagački portfelj Jamstvenog fonda EFOR-a ulaže se u skladu s načelima upravljanja utvrđenima u Odluci Komisije C (2017) 7693 od 22. studenoga 2017., koja se primjenjuju i na smjernice za upravljanje imovinom tog fonda.

U tim smjernicama predviđa se da će se imovinom iz ulagačkog portfelja osigurati dovoljna likvidnost za moguća aktiviranja jamstva i istodobno nastojati postići optimalna razina povrata i rizika koja je u skladu s održavanjem visokog stupnja sigurnosti i stabilnosti.

Donesene su strategije ulaganja i upravljanja rizikom utemeljene na ciljevima ulaganja i tržišnim izgledima. Ulagačkim pristupom nastojala se postići veća diversifikacija među različitim razredima fiksne imovine.

3.2. Tržišna kretanja

Tržišna kretanja 2020. obilježilo je širenje bolesti COVID-19, njezin razarajući učinak na javno zdravlje i globalno gospodarstvo te brz i snažan politički odgovor vlada i središnjih banaka.

Tržišta fiksnih prihoda optimistično su započela godinu zbog napretka u trgovinskom odnosu između SAD-a i Kine te općenito s pozitivnim stavom u pogledu gospodarstva. Njemačka 10-godišnja obveznica (Bund) dosegla je najvišu razinu od -0,16 % sredinom siječnja, što se pokazalo najvišom razinom za cijelu godinu.

Kasnije te godine, kad je opasnost od virusa postala jasna, uvedene su mjere ograničavanja kretanja za više od polovice svjetskog stanovništva, što je bio udar na ponudu i potražnju u cijelom svijetu, a naročito usluge koje se pružaju uz izravan kontakt. Financijska tržišta iz cijelog svijeta doživjela su nagli šok te je došlo do velikog porasta nesklonosti riziku i volatilnosti. Trka za likvidnošću koja je uslijedila dovela je do toga da su mnogi ulagači rasprodali imovinu, što je dovelo do poremećaja i ugrozilo stabilnost financijskih tržišta.

Došlo je do pada na tržištima dionica, a ulagači su se okrenuli sigurnoj imovini kao što je Bund, čiji je prinos brzo, već do sredine ožujka, pao na najnižu razinu od -0,86 %, te državne obveznice SAD-a, čiji su prinosi još više pali zbog dvaju hitnih smanjenja kamata središnje banke SAD-a (Federal Reserve), u ukupnom iznosu od 150 baznih bodova početkom ožujka. Zatim su se prinosi iz sigurnih priljeva preokrenuli i zajedno s ostalima iz područja fiksnog prihoda porasli usred pomutnje na tržištu i ograničene likvidnosti. Deset dana nakon što je dosegnuo najnižu razinu u godini Bund se vratio na -0,20 %. Razlike prinosa ostalih europskih državnih obveznica u odnosu na Bund znatno su se povećale kao i razlike između svih ostalih razreda fiksne imovine.

Kako bi vratile povjerenje, vlade su uvele pakete za spašavanje, a središnje banke osigurale su monetarne prilagodbe (npr. smanjenje kamatnih stopa i/ili kupnju imovine) dosad nezabilježenih razmjera, što je pomoglo tržištima da se smire i da se oporavi ukupno vrednovanje imovine. Nakon nestabilnog ožujka, razlike prinosa stabilizirale su se od travnja nadalje te krenule silaznom putanjom. Najava dotad nezabilježenih fiskalnih paketa u svijetu i u Europi, posebno paketa u vrijednosti od 750 milijardi EUR u okviru instrumenta Next Generation EU, dovela je do porasta ukupnih razina prinosa u lipnju, ali središnje banke pokazale su svoju odlučnost i ograničile nastojanja da se osiguraju povoljni uvjeti financiranja s obzirom na dugotrajne negativne rizike. Ostatak godine prinosi i razlike prinosa europodručja općenito su se postupno smanjivali, a povjerenje ulagača nastavilo se poboljšavati zahvaljujući napretku na području cijepljenja i izgledima za daljnji poticaj nakon američkih izbora u studenome. Bund je završio godinu s -0,57 %.

Iako je obilježen vrlo visokom volatilnošću, razvoj tržišta fiksnih prihoda je pružio privlačne mogućnosti ulaganja koje su pridonijele pozitivnom povratu Jamstvenog fonda EFOR-a na kraju godine.

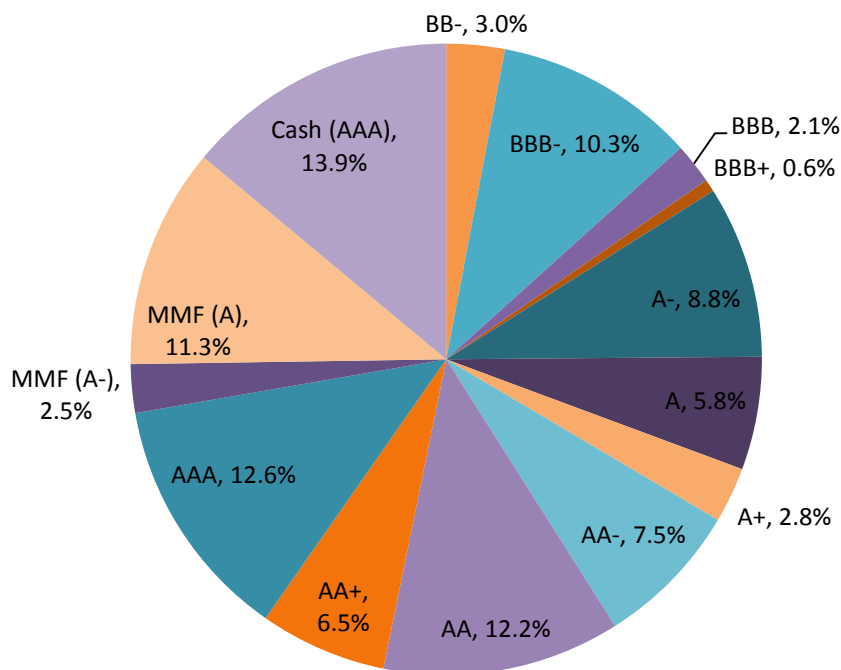
3.3. Sastav i ključne značajke portfelja

Strategijom ulaganja usmjerava se upravljanje imovinom investicijskoga portfelja Jamstvenoga fonda EFOR-a kako bi se postigli ciljevi ulaganja. Ta je strategija izražena u obliku referentne vrijednosti kojom se utvrđuju okvirni ciljani udjeli različitih kategorija prihvatljive financijske imovine u portfelju.

Investicijski se portfelj od prosinca 2020. sastojao uglavnom od vrijednosnih papira koje su izdala javna državna tijela, državna tijela niže razine vlasti, nadnacionalna tijela i agencije (SSA) i strane vlade (46 % tržišne vrijednosti u odnosu na 52 % za referentnu vrijednost), neosiguranih obveznica koje su izdala trgovačka društva i financijske institucije (14 % tržišne vrijednosti u odnosu na 18 % za referentnu vrijednost) i pokrivenih obveznica (14 % tržišne vrijednosti u odnosu na 0 % za referentnu vrijednost). Ostatak su većinom činili novčani fondovi.

Krajem 2020. udio obveznica koje ispunjavaju ekološke, društvene i upravljačke kriterije iznosio je 12 %.

Trajanje portfelja na kraju 2020. iznosilo je 2,41 godinu, a udjeli kreditnih rejtinga vrijednosnih papira EFOR-a bili su sljedeći:

Većina portfelja ulaže se u likvidne vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, a primjereni dio (32 % ukupne vrijednosti portfelja) dospijeva za manje od 12 mjeseci.

Profil portfelja, u pogledu trajanja, kreditnog rizika i likvidnosti, kalibriran je u skladu s predviđenim novčanim tokovima koji proizlaze iz operacija EFOR-a u okviru jamstva EU-a (npr. predviđene aktivacije, prihodi).

3.4. Uspješnost

Godišnja uspješnost izračunana je na vremenski ponderiranoj osnovi kako na nju ne bi utjecala veličina portfelja.

U tržišnim okolnostima obilježenim volatilnošću povezanom sa zdravljem i povijesno niskim prinosa, Fond je 2020. ostvario godišnju ukupnu uspješnost od 0,734 % (uspješnost na vremenski ponderiranoj osnovi, prije troškova i naknada). Taj je povrat u skladu s godišnjom uspješnošću referentne vrijednosti EFOR-a (0,507 %). Međutim, uspješnost referentne vrijednosti i portfelja 2020. uvelike je posljedica pozitivnog povrata krivulje. S obzirom na povijesno niske razine prinosa EU-a, u nadolazećim godinama obrnuta kretanja krivulja (tj. povećanje prinosa) mogla bi negativno utjecati na portfelj.

4. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Financijske informacije o Jamstvenom fondu EFOR-a navedene su u nastavku. U 2020. nije bilo aktiviranja jamstva EFOR-a.

4.1. Financijski izvještaj Jamstvenog fonda EFOR-a na dan 31. prosinca 2020.

Na dan 31. prosinca 2020. ukupna imovina Jamstvenog fonda iznosila je 804,12 milijuna EUR. Imovina se sastojala od ulagačkog portfelja koji je razvrstan kao raspoloživ za prodaju (692,00 milijun EUR) i novca (112,12 milijuna EUR).

Prema izvještaju o financijskom rezultatu za 2020., Jamstveni fond EFOR-a završio je godinu s poslovnim rezultatom od -0,62 milijuna EUR. Glavni su razlog za to negativni troškovi kamata na gotovinska sredstva i vrijednosne papire te naknade (-1,04 milijuna EUR) koji su se mogli samo djelomično nadoknaditi ostvarenim dobitcima od prodaje vrijednosnih papira i prihodom od pozajmljivanja vrijednosnih papira (0,42 milijuna EUR). Neostvareni kapitalni dobitci/gubici na pozicijama koje su na kraju 2020. još bile u Jamstvenom fondu EFOR-a odražavali su se samo u vrednovanju pozicija, ali ne i u poslovnom rezultatu. Vidjeti točku 3.4. za uspješnost Jamstvenog fonda EFOR-a, uključujući neostvarene kapitalne dobitke/gubitke.

Izvještaj o financijskom rezultatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2020.

(iznosi izraženi u EUR, u zagradama – rashodi/gubici, bez zagrada – prihodi/dobici)

	2020.	2019.
	EUR	EUR
Prihodi od poslovanja	-	-
Troškovi poslovanja	-	-
Ostali troškovi poslovanja	(15 000)	(15 000)
<i>Revizorske naknade</i>	(15 000)	(15 000)
REZULTAT POSLOVANJA	(15 000)	(15 000)
Financijski prihodi	415 918	188 403
Prihod od kamata na:	152 600	(54 689)
<i>novac i novčane ekvivalente</i>	-	-
<i>imovinu raspoloživu za prodaju</i>	152 600	(54 689)
<i>ostali prihod od kamata</i>	-	-
Ostvareni dobitci od imovine raspoložive za prodaju	250 985	240 839
Prihod od pozajmljivanja vrijednosnih papira	12 333	2 253
Financijski rashodi	(1 024 364)	(448 536)
Kamatni rashodi za novac i novčane ekvivalente	(197 065)	(404 272)
Ostvareni gubici od imovine raspoložive za prodaju	(727 658)	(15)
Naknade za skrbništvo i ostali financijski troškovi	(99 641)	(44 249)
FINANCIJSKI REZULTAT	(608 446)	(260 133)
POSLOVNI REZULTAT ZA GODINU	(623 446)	(275 133)

Bilanca stanja na dan 31. prosinca 2020.

(iznosi izraženi u EUR, u zagradama – rashodi/gubici, bez zagrada – prihodi/dobici)

IMOVINA

	31. prosinca 2020.	31. prosinca 2019.
	EUR	EUR
DUGOTRAJNA IMOVINA	435 238 107	348 061 980
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	435 238 107	348 061 980
KRATKOTRAJNA IMOVINA	368 878 530	251 527 281
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	256 757 770	246 643 539
Potraživanja (tj. naknade za pozajmljivanje vrijednosnih papira)	2 197	1 595
Novac i novčani ekvivalenti	112 118 563	4 882 147
<i>Tekući računi</i>	<i>112 166 318</i>	<i>4 885 215</i>
<i>Obračunate kamate na novac i novčane ekvivalente</i>	<i>(47 755)</i>	<i>(3 068)</i>
UKUPNA IMOVINA	804 116 637	599 589 261

NETO IMOVINA I OBVEZE

	31. prosinca 2020.	31. prosinca 2019.
	EUR	EUR
NETO IMOVINA	804 091 888	599 567 587
Doprinos iz proračuna EU-a	798 968 935	600 100 000
Revalorizacijska pričuva	6 090 099	(188 713)
Zadržana dobit	(343 700)	(68 567)
Poslovni rezultat godine	(623 446)	(275 133)
KRATKOROČNE OBVEZE	24 749	21 674
Ostale obveze	24 749	21 674
UKUPNA NETO IMOVINA I OBVEZE	804 116 637	599 589 261

4.2. Izdvajanje rezervacija

Rezervacije za Jamstveni fond EFOR-a izdvajaju se iz općeg proračuna Unije i Europskog razvojnog fonda (ERF). Detaljni izvori financiranja Jamstvenog fonda EFOR-a za VFO od 2014. do 2020. uključuju: 400 000 000 EUR iz opće pričuve ERF-a i 350 000 000 EUR iz općeg proračuna Unije. Jamstveni fond EFOR-a može se financirati i dobrovoljnim doprinosima država članica i drugih doprinositelja, povratima na uložena sredstva, prihodima i iznosima čiji je povrat osiguran od dužnika koji nisu ispunili svoje obveze. Estonija, Češka, Danska i Zaklada Billa i Melinde Gates osigurale su dodatne doprinose u ukupnom iznosu od 49 milijuna EUR².

² Estonija: 100 000 EUR, Češka: 300 000 EUR, Danska 9,4 milijuna EUR, Zaklada Billa i Melinde Gates: 39,2 milijuna EUR (50 milijuna USD)

Jamstveni fond osnovan je 2018. Do 31. prosinca 2020. ukupna plaćanja primljena iz fondova Unije (općeg proračuna EU-a i ERF-a) u Jamstveni fond povećana dobrovoljnim doprinosima dosegla su 799 milijuna EUR. Do kraja 2020. nije bilo aktiviranja jamstva EFOR-a.

5. PROCJENA PRIMJERENOSTI CILJANOG IZNOSA I RAZINE JAMSTVENOG FONDA EFOR-A

Uredbom o EFOR-u ciljni iznos Jamstvenog fonda EFOR-a utvrđen je na 50 % ukupnih obveza jamstva EFOR-a obuhvaćenih općim proračunom Unije. Rezervacije za dodatne dobrovoljne doprinose država članica ili drugih doprinositelja iznose 100 %. Trenutačna razina neto imovine u jamstvu EFOR-a iznosi 804 milijuna EUR.

Od 31. prosinca 2020. ukupno je sklopljeno osamnaest sporazuma o jamstvu EFOR-a u vrijednosti od 1,549 milijuna EUR s deset financijskih institucija, što promašuje početni kapacitet jamstva EFOR-a zbog dodatnih doprinosa donatora. EFOR-om se nastoje riješiti tržišni nedostaci i neoptimalna ulaganja te potaknuti financiranje iz privatnog sektora. Tijekom 2020., kad se bolest COVID-19 proširila svijetom, Komisija je odlučila upotrijebiti jamstvo EFOR-a kao alat za pomoć partnerskim zemljama u prevladavanju krize. To je značilo da se jamstvo EFOR-a mora brzo prilagoditi gospodarskim potrebama nastalima zbog globalne pandemije usmjeravanjem na mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća (MMSP-ovi), financiranjem u lokalnoj valuti i potporom zdravstvenom sektoru. Prethodno potpisani sporazumi kojima je obuhvaćeno financiranje MMSP-ova povećani su, a pregovaralo se o novim sporazumima koji su i potpisani. Posebno važan pomak bio je novi sporazum o osiguravanju 400 milijuna EUR financijskih sredstava za distribuciju cjepiva protiv bolesti COVID-19 partnerskim zemljama.

Komisija kao upravitelj jamstva EFOR-a i povezanog Jamstvenog fonda mora osigurati da se potrebna razina likvidne rezerve očuva. Skupina za tehničku procjenu jamstva (G-TAG), koju čine stručnjaci za kreditni rizik iz nekoliko europskih financijskih institucija, Komisiji pruža potporu. Uloga je G-TAG-a pružiti neovisno i nepristrano tehničko stručno znanje o pitanjima povezanim s bankarstvom, uključujući praćenje rizika tijekom provedbe projekata kojima se ostvaruje korist od jamstva.

Kako je ocijenio G-TAG u svojem mišljenju iz siječnja 2021., na temelju podataka iz prosinca 2020., vjerojatnost iscrpljivanja Fonda EFOR-a tijekom njegova cijelog životnog vijeka (koji je procijenjen na oko 19 godina), uz pretpostavku prosječne subvencije cijene od 75 %, znatno je ispod granice tolerancije rizika EFOR-a od 10 % u okviru prosječnog scenarija. To je slučaj i s prosječnim scenarijem, uz pretpostavku subvencije od 100 %, te je u skladu s ograničenjima utvrđenima u Smjernicama politike rizika povezanih s jamstvom EFOR-a. Ipak, ograničenje tolerancije rizika EFOR-a bit će premašeno u slučaju visokorizičnog scenarija uz pretpostavku da će subvencije na naknade iznositi 75 % ili 100 %. Vjerojatnost iscrpljivanja Fonda EFOR-a u razdoblju od godinu dana manja je od 0,02 % uz subvencije od 75 % ili 100 %.